

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
“КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО”
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА
Історії**

назва кафедри

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан ФСП

А.А. Мельниченко
(підпис) (ініціали, прізвище)
« 19 » червня 2019 р.

А.А. Мельниченко
(підпис) (ініціали, прізвище)
« _____ » _____ 20__ р.

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

(Назва кредитного модуля)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
КРЕДИТНОГО МОДУЛЯ**

Рівень вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальність 054 Соціологія, 231 Соціальна робота, 281 Публічне управління та адміністрування

Освітня програма для всіх ОПП спеціальностей
(назва)

форма навчання денна

Ухвалено методичною комісією
факультету соціології і права
(назва факультету, інституту)

Протокол № 2 від 19.06 2019р.

Голова методичної комісії

К.Л. Попов
(підпис) (ініціали, прізвище)

Київ 2019

Робоча програма кредитного модуля Історія державного управління в Україні
(назва кредитного модуля)

складена відповідно до програми навчальної дисципліни _____
Історія державного управління в Україні
(назва)

Розробники робочої програми:

Проф. каф. історії, к.і.н. Ковальський Борис Павлович

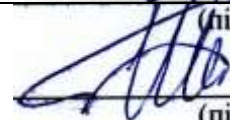
(посада, наукова ступінь, вчене звання, ПІБ)

(підпис)

ст.викл каф. історії, к.і.н., Перга Юрій Миколайович

(посада, наукова ступінь, вчене звання, ПІБ)

(підпис)

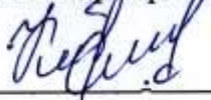
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

Робочу програму **затверджено** на засіданні кафедри: Історії
(повна назва кафедри)

Протокол від " 22 " 05 2019 року № 10

Завідувач кафедри Історії

/ С.О. Костилєва /
(прізвище та ініціали)

(підпис)

" 22 " 05 2019_ року

© КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019 рік
© КПІ ім. Ігоря Сікорського, 20__ рік

1. Опис кредитного модуля

Рівень ВО, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО <i>перший(бакалаврський)</i>	Назва дисципліни <i>(до якої належить кредитний модуль)</i> <i>Історія державного управління в Україні</i>	Лекції ___18___ год.
Спеціальність <i>054 Соціологія, 231 Соціальна робота, 281 Публічне управління та адміністрування</i>	Цикл <i>загальної підготовки</i>	Практичні (семінарські) ___18___ год.
Освітня програма <i>(ОПП)</i> <i>для всіх ОПП спеціальностей</i>	Статус кредитного модуля <i>вибірковий</i>	Лабораторні роботи 0 год.
		Самостійна робота ___24___ год., у тому числі на виконання індивідуального завдання 0 год.
	Семестр 1-й або 2-й	Індивідуальне завдання <i>(не заплановано)</i>
Форма навчання <i>денна</i>	Кількість кредитів (годин) 2 (60)	Вид та форма семестрового контролю <i>залік (усний)</i>

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у майбутніх спеціалістів теоретичних знань і практичних навиків з аналізу поточної ситуації в сфері державного та муніципального управління з врахуванням історичного досвіду.

Навчальна дисципліна розглядає причини та особливості становлення апарату державного управління в Україні, простежує його еволюцію на певних етапах історичного розвитку в залежності від того, в складі яких держав перебували українські землі. Розвиток державного управління показано майже протягом трьох тисячоліть, починаючи від перших держав на території України (УІІ ст. до н.е.) до теперішніх часів (початок ХХІ ст.). В дисципліні є матеріал про особливості державного управління тих чи інших держав, що існували в різні часи на території України, про досвід українського державотворення в князівську та козацьку добу, під час визвольної боротьби українського народу 1017-1921 рр. та в умовах здобуття Україною незалежності в 1991 р.

Структура навчальної дисципліни відтворює основні етапи розвитку української державності. Вступний розділ дозволяє студентам ознайомитися з основними поняттями про державу з її органами управління, її типами, видами

правління, політичними режимами, які існували в історії не тільки України, але й людства в цілому. Це дасть їм уявлення про різноманітність світового досвіду державотворення та державного управління, про те, що державний устрій нашої країни на сучасному етапі – тільки один із багатьох варіантів, обумовлений різними факторами (природньо-географічними, геополітичними, економічними, етнічними та ін.). В заключній частині підводяться підсумки історичної долі Української держави.

Силабус навчальної дисципліни «Історія державного управління» розроблений на основі принципу конструктивного вирівнювання (constructive alignment), що дає змогу передбачити необхідні навчальні завдання та активності, які потрібні студентам для досягнення очікуваних результатів навчання, а потім спроектувати навчальний досвід так, щоб максимально збільшити можливості студентів досягти бажаних результатів.

Під час навчання й для взаємодії зі студентами застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються такими методами і технологіями:

1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);

2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання (дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл і ін.);

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи аспірантів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять. Розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-форум, інтернет-семінар і ін.).

Міждисциплінарні зв'язки кредитного модуля:

Кредитний модуль викладається в 1-му (2-му) семестрі 1-го курсу навчання з усіх освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та не залежить від інших навчальних дисциплін (кредитних модулів) в структурно-логічній схемі освітньої програми.

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою кредитного модуля є:

А) формування у студентів компетентності, розуміння історичної ретроспективи, засвоєнню знань про основні етапи, процеси і події в історії державного управління в Україні з часів створення національної держави до сьогодення в контексті основних тенденцій державного розвитку цивілізації.

Б) формування у студентів здатностей:

- у відповідності до прописаних здатностей в освітніх програмах спеціальностей та спеціалізацій;
- здатність аналізувати державотворчі процеси минувшини;
- володіти культурою виступів на суспільно-політичні, адміністративно-управлінські теми та компетентно проводити наукові диспути і дискусії, аргументовано відстоювати власну позицію;
- робити наукові висновки і узагальнення, застосовувати історичний досвід для розуміння і розв'язання сучасних проблем державотворення

2.2. Основні завдання кредитного модуля.

В результаті засвоєння навчальної дисципліни студенти мають

знати:

- у відповідності до прописаних знань в освітніх програмах спеціальностей та спеціалізацій;
- основні суб'єктивні і об'єктивні умови утворення державності в Україні;
- наукові підходи, особливості періодизації історії державного управління;
- сучасні методологічні варіанти до вивчення історії державного управління в Україні;
- основні історіографічні концепції дисципліни;
- основні етапи міжнародної значимості, впливу історичного поступу української державності;
- роль і місце соціальних структур і соціальних відносин в українському державному і управлінському будівництві;
- історичні аспекти участі українського народу в загальнодержавному, регіональному, місцевому управлінні.

уміти:

- у відповідності до прописаних умінь в освітніх програмах спеціальностей та спеціалізацій;
- розглядати явища історії державного управління в Україні розвитку і в зв'язку з міжнародними історичними умовами конкретного періоду;
- орієнтуватися в історико-етнографічних особливостях державного будівництва і управління в регіонах України, співвідносити історичні процеси в них з природними умовами та зовнішньо-політичними зв'язками.
- удосконалити досвід роботи з різними типами й видами джерел інформації;
- застосовувати набуті знання з історії державного управління в Україні для вирішення конкретних інформаційно-пошукових завдань.
- самостійно узагальнювати й аналізувати знання, здобуті в ході засвоєння дисципліни, пов'язувати їх з знаннями з інших навчальних дисциплін;

набути досвід:

- встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями і явищами в історії державного управління в Україні;
- науково, коректно застосовувати порівняльно-історичний метод щодо явищ в історії державного будівництва;
- аналізувати діяльність видатних держаних діячів, політиків, інших історичних осіб на тлі історичних зрушень;
- усвідомлювати роль і місце історії державного управління України в світовому розвитку міждержавних стосунків людської цивілізації.

3. Структура кредитного модуля

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Всього	у тому числі				
		Лекції	Семинар-ські	Комп. практи-ми	Лабораторні	СРС
Розділ 1 Виникнення та розвиток Української держави і системи управління в період IX-XIX ст						
Тема 1.1. . Вступ. Предмет та завдання курсу. Геополітичне становище України та його вплив на формування української державності, структур і механізмів управління	6	2	2			2
Тема 1.2. Державне управління и період Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	6	2	2			2
Тема 1.3. Організація державної влади та козацького самоврядування на Запорозькій Січі та в часи Гетьманства. Гетьманат – устрій та державне управління (XVII-XVIII ст.).	6	2	2			2
Тема 1.4. Державницька думка в Україні в XIX - на початку XX ст.	6	2	2			2
Тема 1.5. Відродження Української національної держави (1917-1919 рр.). Роль і місце УНР, ЦР, Директорії в формуванні центральних, регіональних та місцевих органів влади	6	2	2			2
Разом за розділом 1	30	10	10			10
Розділ 2. Історичний поступ української держави						
Тема 2.1. Радянська модель побудови держави та створення органів управління. Втілення цієї моделі на	6	2	2			2

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Всього	у тому числі				
		Лекції	Семінар-ські	Комп. практи-ми	Лабора-торні	СРС
практиці в Україні 1921-1945 рр						
Тема 2.2. Республіканські структури УРСР в повоєнній період та умовах пошуку оптимальної моделі побудови Української держави (1945-1991 рр.).	6	2	2			2
Тема 2.3. Формування органів державної влади та управління в умовах проголошення України незалежною державою	6	2	2			2
Тема 2.4 Реформування органів державної влади та управління	6	2	2			2
Разом за розділом 2	24	8	8			8
<i>Залік</i>	<i>6</i>		<i>(2)</i>			<i>6</i>
Всього годин	60	18	18			24

4. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	<p>Вступ. Предмет та завдання курсу. Державне управління в період Київської Русі та Галицько – Волинського князівства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і завдання дисципліни. 2. Геополітичне становище України та його вплив на формування української державності, механізмів її управління. 3. Система управління князівського періоду (IX – XIV ст.). Київська Русь, Галицько-Волинське князівство <p>Перелік дидактичних засобів <i>Історичні карти:</i> «Київська держава середина XII – початок XIII ст.». <i>Таблиці:</i> «Політичний устрій Київської Русі»</p> <p>Завдання на СРС Державне управління в Кімерії, Скіфії та Сарматії.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості державного управління в Кімерії, Скіфському царстві. 2. Сарматська держава, її державний устрій та органи управління. 3. Антське царство – праукраїнське державне утворення, його державний устрій. 4. Державне управління в часи князювання Володимира Святославовича та Ярослава Мудрого. 5. Продовження в Галицько-Волинському князівстві –

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p>державницьких традицій Київської Русі.</p> <p><u>Додаткова література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. І. Підкова, Р. Шуст. Довідник з історії України. – К.: Генеза, 2006. 2. Кульчицький В.С., Тищик Б.Й. Історія держави і права України: Навч. посіб. – К.: Атіка, 2006.
2	<p>Статус України та органи її державної влади і управління в литовсько – польський період та Гетьманщині.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація державної влади в період перебування в складі Литви. 2. Докорінні зміни системи управління в українських землях в період польського панування. 3. Зародки і основи державної влади та козацького самоврядування в Україні в XV – XVIII ст. <p>Перелік дидактичних засобів</p> <p><i>Історичні карти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - «Польсько – Литовська експансія» - «Українські землі у складі Російської імперії на поч. XVIII ст.» - «Державне управління в Гетьманській державі Б.Хмельницького». <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Запорозька Січ – особлива форма української національної держави та народовладдя. Структура органів козацького самоврядування. 2. Формування центральних органів державної влади та управління в ході визвольної війни українського народу 1648-1654 рр. під проводом Б.Хмельницького. 3. Система органів державної влади та управління в Лівобережній Україні в період Гетьманщини та політика російського царизму по обмеженню її автономних прав. <p><u>Додаткова література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Костомаров М. Книга буття українського народу. – К., 1994. 2. Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996.
3	<p>Адміністративно – територіальний устрій та державне управління в Україні після ліквідації Гетьманщини.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реорганізація системи управління після ліквідації Гетьманщини в Російській імперії. 2. Форми управління в західноукраїнських землях, що були у складі Австрійської імперії. <p>Перелік дидактичних засобів</p> <p><i>Історичні карти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - «Українські землі у складі Російської імперії» <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реорганізація адміністративно-територіального устрою на Україні

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p>після ліквідації Гетьманщини та Запорозької Січі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Адміністративно-територіальний устрій Галичини, Північної Буковини та Закарпаття. Система державної влади та управління на західноукраїнських землях <p style="text-align: center;"><u>Додаткова література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Драгоманов М. Чудацькі думки про українську національну справу. Українська державницька ідея... Укл. О. Шакало. – К.: МАУП, 2007. 2. Надолішній П.І. Теорія та історія державного управління. Навч. посібник. – Одеса.: ОРІДУ НАДУ, 2006. 3. Іванов В.М. Історія державного права України. Навч. посіб. – К.: Атіка, 2007
4	<p>Державницька думка в Україні в ХІХ – на початку ХХ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Питання української державності в програмних документах Кирило-Мефодіївського братства. 2. Модель української держави М.Драгоманова 3. Розвиток ідеї автономізму та федералізму в працях М.Грушевського <p>Перелік дидактичних засобів <i>Таблиці:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - «Формування органів державного управління в Україні в період Центральної Ради». <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте процес виникнення та розвитку активної теоретичної діяльності видатних українських діячів в галузі державного будівництва. 2. З'ясуйте обставини еволюції науки про відродження української держави. <p style="text-align: center;"><u>Додаткова література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дігтяр П. Історія держави і права України. – К., 1997. 2. Донцов Д. Історія розвитку української державницької ідеї. – К., 1991. 3. Драгоманов М. Вибране. – К., 1997. 4. Історія України. За заг. Ред.. В.А. Смолія. – К., 1998
5	<p>Теорія і практична організації державного управління в УНР, УД і на території ЗУНР (1917-1920).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність Центральної Ради по відродженню української національної держави. 2. Формування органів державного управління в Україні. III та IV Універсали ЦР. Директорія УНР. 3. Створення УД П.Скоропадського та її теоретичні засади. 4. Національно – демократична концепція побудови ЗУНР. <p>Перелік дидактичних засобів</p>

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p><i>. Таблиці:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - «Державне управління і період правління гетьмана П.Скоропадського» - «Державне управління періоду Директорії УНР» <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначіть основи організації державної влади та управління в період Гетьманату. 2. З'ясуйте причини розробки в працях В.Липинського класократично-монархічної моделі української держави та системи органів державного управління. 3. Покажіть відмінності державного управління в УНР та ЗУНР. <p style="text-align: center;"><u>Додаткова література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук В.П., Тараненко М.Т. Історія української державності. Курс лекцій. – К.: 1999 2. Музиченко П. Історія держави і права України. – К.: 1999
6	<p>Радянська модель побудови держави та її органів центрального, регіонального і місцевого рівнів управління (1917-1945 рр.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Форма і суть держави диктатури пролетаріату та її системи управління. 2. Реформації органів влади у відповідності до конституцій 1919, 1929, 1937 УРСР <p>Перелік дидактичних засобів</p> <p><i>Таблиці:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – «Державне управління в Україні за конституціями 1919 р. та 1937 р.» <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте державне управління в період встановлення та зміцнення радянської влади в Україні (грудень 1917-1929рр.) 2. З'ясуйте причини перебудови державного апарату управління в Україні у зв'язку створенням СРСР. 3. За яких обставин відбувалась «перебудова» в УРСР в II половині 80-х років. <p style="text-align: center;"><u>Додаткова література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія української державності. Курс лекцій. – К.: 1999 2. Музиченко П. Історія держави і права України. – К.: 1999
7	<p>Республіканські структури УРСР в повоєнний період та в умовах поглиблення кризи радянської системи часів «перебудови» (1945-1991 рр.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Централізація влади в Україні державного будівництва, адміністративно-територіальних реформаций та періодів їх лібералізації. <p style="text-align: center;"><i>Презентація</i></p>

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p>2. Об'єктивні умови і суб'єктивні фактор кризи соціалістичної системи і СРСР на рубежі 80-90х років ХХ ст..</p> <p>Перелік дидактичних засобів <i>Таблиці:</i></p> <p>– «Державне управління в Україні за конституціями 1919 р. та 1937 р.»</p> <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте державне управління в період встановлення та зміцнення радянської влади в Україні (грудень 1917-1929рр.) 2. З'ясуйте причини перебудови державного апарату управління в Україні у зв'язку створенням СРСР. 3. За яких обставин відбувалась «перебудова» в УРСР в II половині 80-х років. <p style="text-align: center;"><u>Додаткова література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія української державності. Курс лекцій. – К.: 1999 2. Музиченко П. Історія держави і права України. – К.: 1999
8	<p>Формування і діяльність органів державної влади та управління в умовах суверенної України.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проголошення суверенітету України та формування нової системи влади. 2. Демократизація органів управління. 3. Конституційний процес і його вплив на розвиток держави, залучення громадян до управлінських фундацій <i>Презентація.</i> 4. Еволюція управлінських процесів 2004-2017 рр. <p>Перелік дидактичних засобів <i>Таблиці:</i></p> <p>- «Державне управління в Україні за Конституцією 1996 р.» - «Структура Верховної Ради України»</p> <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логіка побудови системи управління в незалежній Українській державі (1991-2014 рр.) 2. З'ясуйте причини подальшої трансформації державної влади і місцевого самоврядування, закріплення основних принципів їх діяльності в Конституції України 1996, 2004, 2014 рр.. 3. Дальший пошук оптимальної моделі української держави сучасних умовах. <p style="text-align: center;"><u>Додаткова література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музиченко П. Історія держави і права України. – К. 1999. 2. Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія української державності. Курс лекцій. – К. 1999. – с. 76-88.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	3. Конституція України. К., 1996.
9	<p>Пошук оптимальної моделі побудови демократичної України (1991-2017 рр.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституційний процес і його вплив на розвиток держави, залучення громадян до управлінських фундацій. <i>Презентація.</i> 2. Еволюція управлінських процесів 2004-2017 рр. <p>Перелік дидактичних засобів <i>Таблиці:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - «Державне управління в Україні за Конституцією 1996 р.» - «Структура Верховної Ради України» <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логіка побудови системи управління в незалежній Українській державі (1991-2014 рр.) 2. З'ясуйте причини подальшої трансформації державної влади і місцевого самоврядування, закріплення основних принципів їх діяльності в Конституції України 1996, 2004, 2014 рр.. 3. Дальший пошук оптимальної моделі української держави сучасних умовах. <p style="text-align: center;"><u>Додаткова література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музиченько П. Історія держави і права України. – К. 1999. 2. Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія української державності. Курс лекцій. – К. 1999. – с. 76-88. 3. Конституція України. К., 1996.

5. Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять:

- мають за мету:

- 1) сприяти поглибленому засвоєнню і закріпленню проблемних теоретичних питань навчальної дисципліни; сформуванню у студентів вміння працювати з історичною, суспільно – політичною та навчально-методичною літературою, мовної культури, логічного й художньо-образного мислення, загальної культури особистості з урахуванням спеціальності, обраної студентом, а також навички готувати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, приймати активну участь у дискусії, робити науково обґрунтовані оцінки досягненням минулого та сучасного рівня історико-культурного розвитку; узагальнювати, критично осмислювати та адекватно оцінювати нагромаджений в історії зарубіжний та вітчизняний історико-культурний досвід;
- 2) розвиток у студентів вміння працювати з історичною, суспільно–політичною, мемуарною та навчально-методичною літературою, готувати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, приймати активну участь у

дискусії

№з/п	Назва теми заняття
1	Державне управління в у період Київської Русі та Галицько-Волинського князівства
2	Козацьке самоврядування в Запорозькій Січі. Державне управління в Українській гетьманській державі Б. Хмельницького, періоду «Руїни» та правління І. Мазепи
3	Державне управління в Україні в період перебування її в складі Речі Посполитої. Адміністративно-територіальний устрій та державне управління в Україні після ліквідації гетьманського правління російськими імператорами (початок XVIII - XIX ст.)
4	Державне управління в Україні в період перебування її в складі Речі Посполитої. Адміністративно-територіальний устрій та державне управління в Україні після ліквідації гетьманського правління російськими імператорами (XIX - початок XX ст.)
5	Державне управління в Україні в період Центральної Ради, період Гетьманату та Директорії (1917-1920 рр.)
6	Державне управління в період встановлення та зміцнення радянської влади в Україні 1917-1945 рр
7	Республіканські структури УРСР в період 1945-1991 рр
8	Державне управління в незалежній Українській державі 1991-2000 рр
9	Державне управління в Україні в XXI ст.

6. Самостійна робота¹

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання та посилання на навчальну літературу	Кількість годин СРС
1	Не заплановано	

7. Індивідуальні завдання

Не заплановано

8. Контрольні завдання

Не заплановано

9. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтингова система оцінювання результатів навчання студентів додається до РНП в додатку «**Рейтингова система оцінювання результатів навчання**» (Додаток А).

¹ Наводяться розділи, теми програми, які виносяться поза аудиторні заняття і пропонуються для самостійного вивчення, а також перелік основних питань та посилання на літературу. Цей розділ є обов'язковим у разі заочного навчання, а також при використанні технології змішаного навчання

У якості підвищення залікового балу, для найкращих студентів, може бути запропоновано підготовка реферату. Відповідно до РНП підготовка реферату не запланована і не є обов'язковою для студентів денної форми навчання.

Теми рефератів подаються наприкінці робочої програми кредитного модуля (Додаток В).

12. Методичні рекомендації

При вивченні кредитного модуля рекомендується застосування загальнонаукових і спеціальних принципів і методів історичної науки. Це дає можливість студентам засвоїти необхідний обсяг науково-теоретичних знань, що обумовить можливість цілісного сприйняття процесів функціонування сучасного суспільства на національному й світовому рівнях, набути навички свідомої суспільно-політичної поведінки, оволодіти основами професійної діяльності.

Методологічне забезпечення кредитного модуля структуроване у трьох напрямках: 1) лекційна робота; 2) семінарські заняття; 3) самостійне опрацювання матеріалу.

При розгляді основних питань лекції рекомендується звернути увагу на історіографічний аналіз літератури, насамперед у контексті розгляду тих чи інших дискусійних питань. Під час ознайомлення студентів з різними думками істориків бажано пропонувати їм визначитися з власною позицією щодо проблемних питань з історії державного управління в Україні.

Структурування лекційного матеріалу повинно бути спрямовано на формування такої системи подачі лекції, що передбачає визначення причинно-наслідкових зв'язків історичних процесів, основних закономірностей, суті і наслідків їх окремих етапів. Також рекомендується при відтворенні закономірностей історичного життя українського народу визначати особливості та тенденції сучасного суспільно-політичного розвитку України, його перспективи.

Бажаним є також застосування нових навчальних технологій, що передбачає використання методів соціальних досліджень, математичної статистики й інших міждисциплінарних методик з метою визначення студентом своєї належності до певної соціальної групи та учасників спільної дії. Врахування цих рекомендацій дає можливість підтримувати сприятливий психологічний клімат при здійсненні виробничої або соціальної діяльності.

Бажаним є також застосування нових навчальних технологій, що передбачає використання методів соціальних досліджень, математичної статистики й інших міждисциплінарних методик з метою визначення студентом своєї належності до певної соціальної групи та учасників спільної дії. Врахування цих рекомендацій дає можливість підтримувати сприятливий психологічний клімат при здійсненні виробничої або соціальної діяльності.

З метою оптимізації пізнавальної активності студентів під час опрацювання лекційного матеріалу бажаним є застосування різноманітної наочності - історичних карт, структурно-логічних схем, хронологічних таблиць, ілюстративного матеріалу та ін.

Для додаткового оцінювання знань студентів на лекціях доцільно проводити експрес-контролі. Експрес-контроль бажано проводити на початку лекції, виділяючи на цей вид роботи 10-15 хвилин.

Під час проведення семінарських занять рекомендується організація дискусії між студентами з проблемних питань дисципліни, спрямовування цих дискусій у діалектико-матеріалістичний дискурс, акцентування уваги на узагальненнях, аналізі та синтезі наукової інформації історичного, політичного, гуманітарного характеру, формулювання власної позиції та оцінки студентом викладеного матеріалу з метою усвідомлення історичних особливостей пошуку оптимальної моделі будівництва незалежної України.

Стимулюванням творчої активності студентів може бути робота по підготовці та виголошенню на семінарі фіксованих реферативних виступів, цей вид роботи бажано доручати найкращим студентам.

Для активізації пізнавальної активності, опанування студентами джерельної бази курсу рекомендується організація відвідування та ознайомлення навчальних груп з музейними фондами. З метою практичної реалізації вивченого бажано також запропонувати студентам виготовити наочний матеріал.

Оптимальною формою науково-дослідної роботи студентів може бути також участь у науково-практичних конференціях - насамперед тієї, що її щороку проводить кафедра історії («Україна: історія, культура, пам'ять»). Бажаним є заохочення студентів до участі у факультетській або університетській олімпіаді.

Самостійне опрацювання матеріалу орієнтоване на творче опрацювання лекцій. Метою цієї роботи є формування у студентів навичок науково-дослідної праці, яка передбачає набуття вміння самостійно працювати з історичною літературою, використовувати методи аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення та систематизації, доповнювати монографічні видання джерельною базою (документами і матеріалами, періодикою).

13. Рекомендована література

13.1. Базова

1. Драгоманов М. Чудацькі думки про українську національну справу. Українська державницька ідея... Укл. О. Шакало. – К.: МАУП, 2007.
2. Запорозька січ – зародок української держави. Матеріали науково – практичної конференції. 23-24 листопада 2005 р. – К.: Вид. НАУ. 2006.

3. История государственного управления в России: Хрестоматия. Под общ. ред. проф. Р.Т. Пихои. – М., 2003.
4. Історія державного управління в Україні. За ред. В. Філіповського: К., 2007.
5. Історія України. Загальна редакція Ковальського Б.П. – К.: Вища школа, 1998.
6. Історія України. Частина II, за ред. Ковальського Б.П. – К.: НТУУ «КПІ», 2004.
7. Киричук В., Тумциник В. Історія державного управління. – К.: 2001.
8. Киричук В.В. Історія державного управління в Україні. Курс лекцій. – К.: НТУУ «КПІ», 2000.
9. Малиновський В.Я. Державна служба: теорія і практика.: Навч. посібник. – К.: Атіка, 2003.
10. Мухаєв Р.Т. История государственного управления в России. – ЮНИТИ, 2007.
11. Надолішній П.І. Теорія та історія державного управління: Навчальний посібник. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2006
12. Орленко В.І. Історія державного управління в Україні: Навчальний посібник. – Київ: КНЕТУ, 2001.
13. Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія української державності. – К.: 1999.

13.2. Допоміжна

1. Білоконь М. В. Органи державного управління та місцеве самоврядування в Російській імперії у другій половині XIX ст.(на матеріалах Лівобережної України): історико-правове дослідження. Автореферат дис.... канд. юр. наук. – К.: 2002.
2. Бойко О.Д. Історія України: Навчальний посібник. 3-те видання, виправлене, доповнене. – К.: Академвидав., 2012.
3. Войтович Р. Модернізація державного управління в умовах глобальної інтеграції. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України, (2). – К.: 2013. – с.14-23.
4. Дігтяр П.А. Історія держави і права України. – К.: 2000.
5. Єрмолаєв В.М., Козаченко А.І. Органи влади і управління української держави(XVII-XVIII ст.). – Харків. Право.2002.
6. Игнатов В.Т. История государственного управления России. – М., 2006.
7. Іванов В. М. Історія держави і права України. – К.: 2013.
8. Іванов В.М. Історія державного права України. Навч. посіб. – К.: Атіка, 2007.
9. Іншин М. І. Історія виникнення, розвитку та формування державної служби в Україні. Юридична наука і практика, (2). – К.: 2011. – с. 4-9.
10. Історія України. За ред. Ковальського Б.П. – К.: Вища школа , 1998.

11. Калініченко В.В., Рибалка І.К. Історія України. Частина III: 1917-2003рр.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2004.
12. Кобилецький М. М. Утворення ЗУНР, її державний механізм та діяльність (1918-1923 рр.) (Doctoral dissertation, Львів: Львівський державний університет ім. Івана Франка). – Л.: 1998.
13. Кормич Л.І., Багацький В.В. Історія України від найдавніших часів до 21 ст. – Х.: «Одісей», 2008.
14. Кульчицький В.С., Тищик Б.Й. Історія держави і права України: Навч. посіб. – К.: Атіка, 2006.
15. [Мельниченко А. А.; Мельниченко, С. В. Антикризове державне управління в контексті подолання проблеми бідності: соціологічний підхід](#) – К.:2010
16. Надолішній П. Державне управління в Україні на перехресті тисячоліть: виклики, загрози і перспективи. Актуальні проблеми державного управління, (2). – К.: 2014. – с. 3-11.
17. [Пермінова С. О. Державне та регіональне управління](#). – К.:2013
18. [Петровська І. П.; Філобоченко В. В. Державне регулювання в умовах інноваційного розвитку](#). – К.: 2011
19. Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко В.І. Історія України. Неупереджений погляд... Харків: ВД «Школа», 2007.
20. Пилипишин В. П. (2011). Поняття та основні риси державного управління. Юридична наука і практика, (2). – К.: 2011. – с. 10-14.
21. Пилипишин В. П. Поняття та основні риси державного управління. Юридична наука і практика, (2). – К.: 2011. – с.10-14.
22. Політична історія України. За ред. В.І. Танцюри. К.: Академ. видав, 2008.
23. Рекотов П. В. Органи управління на окупованій території України (1941–1944 рр.). Український історичний журнал, (3). – К.: 1997. – с. 90-101.
24. С. Крупчан, Т. Крупчан, О. Скопенко, О. Іванюк., Ф. Левітас, М. Тараненко. Новий довідник: Історія України. – К.: тов «Казка», 2006.
25. Телешун С. О. (2000). Державний устрій України: проблеми теорії і практики. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук. – К.: 2000.
26. Чуткий А.І. Історія України: Навч. посіб... – К.: МАУП, 2006.
27. Яременко О. І. Державне управління в Україні в період гетьманату (квітень-грудень 1918 р.). Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління – К.: 1999.
28. Яцуба В. Г. Кадрове забезпечення державного управління (організаційно-правовий аспект). Акад. держ. упр. при Президентові України. – К.: 1999.

13.3. Рекомендовані джерела:

1. 1. Довідник з історії України. За ред. І. Підкови та Р. Шуста. – К.: Генеза, 2006.

2. Закон України «Про місцеве самоврядування України» // Відомості Верховної Ради(ВВР)//. – 2008.
3. Закон України «Про місцеві державні адміністрації»// ВВР. – 2008 № 27-28.
4. Історія України від найдавніших часів до сьогодення: збірник док. і матеріалів / За заг. ред. А. П. Коцура, Н. В. Терес. — К.; Чернівці : Книга XXI, 2008. — 1100 с.
5. Історія України: Джерельний літопис. – К.: КВІЦ, 2012. – 832 с.
6. Історія України: Хрестоматія: у 2-х ч. — Вид. 2-ге перероб. і доп. / Упор. С. М. Клапчук (керівник), Б. І. Білик, Ю. А. Горбань та ін. — К. : ІЗМН, 1996. — Ч. 1. — 372 с.; Ч. 2. — 336 с.
7. Хрестоматія історії і права України. За ред. В.Д. Гончаренка. – К.: 2000

14. Інформаційні ресурси

1. Болонський процес в Україні: стан та проблеми реалізації : [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/May08/09.htm>
2. Верховна рада України rada.gov.ua
3. Електронний архів КПІ <http://ela.kpi.ua>
4. Інститут історії України <http://history.org.ua>
5. Національна бібліотека України <http://nbuv.gov.ua>
6. Національна історична бібліотека України <http://nibu.kiev.ua>

РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

З кредитного модуля *«Історія державного управління в Україні»*

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня *«бакалавр»*

спеціальність	<i>054 Соціологія, 231 Соціальна робота, 281 Публічне управління та адміністрування</i>
Освітня програма	<i>для всіх ОПП спеціальностей</i>
форма навчання	<i>Денна</i>

1. Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- експрес контроль на 4-х лекціях
- доповідь на 1-му семінарі;
- роботи на 8 семінарських заняттях

2. Критерії нарахування балів.

2.1. експрес контроль на лекціях

Запитання оцінюється з 5 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 5 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 4 бали;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 3 бали;
- «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

2.2. доповідь на семінарі оцінюється за одну доповідь по темі з 24 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна доповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 24-22 балів;
- «добре» – достатньо надана інформація по темі доповіді (не менше 75% потрібної інформації), є незначні помилки – 21-18 балів;

- «задовільно» – недостатньо надана інформація по темі доповіді (не менше 60% потрібної інформації) та є незначні помилки в наданій інформації – 17-14 балів;
- «незадовільно» – текст доповіді не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.3. роботи на 8 семінарських заняттях

На кожному семінарі опитується кожен студент. Відповідь студента оцінюється з 7 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повні відповіді (не менше 90% потрібної інформації) – 7 балів;
- «добре» – достатньо повні відповіді (не менше 75% потрібної інформації) або повні відповіді з незначними неточностями – 6-5 балів;
- «задовільно» – неповні відповіді (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 4 бали;
- «незадовільно» – відповіді не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

Наявність кількості балів не менше 40 є умовою допуску до залікової контрольної роботи.

2.4. Залікова контрольна робота оцінюється із 100 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з двох запитань з переліку, що наданий у додатку до навчальної програми дисципліни.

Кожне запитання оцінюється з 50 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 50 - 45 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 44 - 38 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 37 - 30 балів;
- «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

3. Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 20 балів, другої атестації – отримання не менше 40 балів.

4. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею (п.6). Якщо сума балів менша за 60 студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею п. 6.

5. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі

остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі.

6. Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

Бали	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 40 балів	Не допущено

Теми рефератів:

РОЗРОБНИКИ:

Проф. каф. історії, к.і.н. Ковальський Борис Павлович

(посада, наукова ступінь, вчене звання, ПБ)

(підпис)

ст.викл. каф. історії, к.і.н., Перга Юрій Миколайович

(посада, наукова ступінь, вчене звання, ПБ)

(підпис)